

Posudek bakalářské práce ***Zámenné částice v taliančině***, kterou předložila **ALEXANDRA MURÍNOVÁ**, Ústav románských studií FF UK, ak. r. 2015/2016.

Tématem bakalářské práce Alexandry Murínové jsou italské zájmenné částice *ci/vi*, *ne* a *si*, tedy výrazy, které zastávají celou řadu funkcí. Všechny výrazy spojuje především to, že jde o *klitika*, tj. o nepřízvučné výrazy, jež mohou pokrývat různé pronominální, adverbiální (lokativní), genitivně-partitivní či slovesné funkce. Diplomantka se rozhodla ve své práci vyjít primárně z prosté morfologické „existence“ těchto výrazů a postupně popisovat jejich rozličné významy. Uplatněním tohoto tzv. sémaziologického přístupu se však dostává do potíží, ke kterým se záhy vyjádřím.

Text práce je rozdělen do šesti hlavních kapitol (7., 8. a 9. představují závěr, resumé a bibliografii). Po úvodní kapitole, v níž se diplomantka snaží vymezit své téma, následují kapitoly věnované původu a morfologii studovaných klitik. Nejprve *ci/vi* a *ne*, později pak *si* v neosobních a pasivních konstrukcích. V páté kapitole je představen stěžejní pojem, totiž *prokomplementární* slovesa, tj. slovesa, která v kombinaci s danými klitiky nabývají autonomních významů (a představují tak často samostatné verbální lexémy, jako jsou např. *andarsene*, *cavarsela* apod.). Šestá kapitola přináší některé příklady z korpusu InterCorp (omezené na klitika *ci/ne*).

Jak už jsem naznačil, mám k práci některé výhrady, zejména k interpretacím mnoha příkladů, ale i k formulacím, které tu a tam prozrazují určitou nepřipravenost či uspěchanost.

1) V úvodu na s. 7 (je to mj. i v názvu kapitoly) slibuje autorka informaci o původu těchto klitik, ale v práci o tomto tématu nic není. To samozřejmě na této úrovni bakalářské práce nevádí (vývoj jazyka není součástí bakalářského programu italianistiky), ale nemělo by to tedy ani být předmětem samostatné kapitoly. Podobně pak v závěru na s. 49 diplomantka říká, že v práci nabídla i některé příklady „nesprávného užití“ zájmenných částic. Takových příkladů ale v práci mnoho nenacházím.

2) Na s. 8 hned v úvodu by se hodily nějaké příklady jednotlivých významů studovaných klitik.

3) Na s. 9 – je *vi* jen osobní zájmeno? Pokud funguje jako stylisticky vyšší varianta adverbiláního *ci* (např. *vi è una specie di ...*), tak nikoli.

4) Co znamená na s. 9 formulace, podle níž můžeme částici *ne* „snadno identifikovat“?

5) Na s. 10 nerozumím tomu, co je tak zvláštního na „částech těla“ ve větách typu *soffiati il naso* aj. Není to totéž jako *lavatevi le mani* – kde *vi* zastupuje předmět nepřímý?

6) Na s. 12 je uvedeno pojetí Salviho a Vanelliové, ale pak od něj diplomantka hned „uteče“ a zmiňuje pojetí jiná, daleko méně zpracovaná.

7) Na s. 17 nepatří příklady (jako *ce l'ho*, *ci penso*) do stejné kategorie.

8) Co znamená na s. 18 teze, podle níž je interpretace limitovaná na slovesa *rimanere*, *diventare*, ale jen v přičestí minulém?

9) Co znamená na s. 21 formulace o hromadění synonym? Zdá se mi, že zde nedává žádný smysl.

10) Na s. 22-23 je řeč o pleonastickém použití klitik. Jsou tam pak příklady dislokací, ve kterých musí být dané zájmeno přítomno (jako prostředek *ripresa pronominale*). Dobře vím, že i autoritativní zdroje o těchto větách takto hovoří. Přesto příklady jako *Di pietre ce ne sono altre* neukazují žádné redundantní užití *ne*.

11) Na s. 22 je u příkladů *a me mi piace* (které skutečně jsou považovány za nesprávné) hovoří diplomantka o tom, že je zde chybný tvar slovesa.

12) Na s. 24-27 uvádí diplomantka dva neslučitelné pohledy na neosobní vs. pasivní konstrukci. Jak je patrné z citace Lepschyho příručky, věty jako *si comprano due penne* vykazují „překvapivou“ shodu mezi slovesem a předmětem přímým. Renziho pojetí je jiné – a nejspíš zcela správné – nejde o *si impersonale*, ale o *si passivante*, a proto je to normální shoda subjektu s predikátem. Autorka práce tento nesoulad neřeší, jen shrnuje Renziho pojetí. Navíc pak na s. 28 považuje za *si passivante* i něco, co určitě pasivum není (např. *mi sono bevuto una birra* – někde považováno za tzv. antipasivum, popř. běžněji jako dativ prospěchový).

13) Na s. 33-34 je citace příliš dlouhá – diplomantka měla typologii shrnout vlastními slovy.

14) Od s. 36 a dále pracuje diplomantka s některými slovesy, o kterých říká, že patří mezi nejčastější. Chtělo by to alespoň nějaké frekvenční informace (z korpusu lze získat).

15) V příkladech na s. 38, (10)-(13), se objevují věty s *farcela*, ne *avercela*.

16) Na s. 42, př. (3), *ci è arrivata* – řekl bych, že *ci* je tu osobní zájmeno („nám“), ne adverbiální „tam“.

17) Stále na s. 42, př. (8), opravdu odpovídá *ci* zájmenu „to“?

18) Stále s. 42 – proč je výskyt *esserci* „překvapivě“ vysoký. To přece překvapivé není.

19) S. 47, př. (43)-(44) – je to *partitivo*?

Jak je tedy patrné, bakalářská práce Alexandry Murínové vzbuzuje celou řadu zásadních otázek. Některé jsou zanedbatelnými poklesky, jiné jsou však o něco závažnější. Proto považuji tuto práci za přijatelnou a k obhajobě ji doporučuji, ale hodnotím ji jen jako **dobrou**.

V Praze dne 31. 8. 2016

.....
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce